

Informasjon om

Linseluksasjon (primary lens luxation, PLL)

(pr januar 2013)

Linseluksasjon er betegnelsen på en tilstand der linsene i øynene løsner og forskyves ut av sin normale stilling. Linsene sitter normalt inne i øyet like bak pupillen. Linsen holdes på plass av tynne fibre og muskler, som kan trekke seg sammen og forandre linsens form og dermed lysets brytning. Når lyset faller inn gjennom pupillen sørger linsen for riktig lysbrytning slik at lyset treffer netthinnen (med synscellene) på riktig måte for skarpt syn.

Kliniske symptomer

Ved linseluksasjon ryker fibre som holder linsen i posisjon, slik linsen glir ut av stilling. Dersom linsen faller framover i øyet kan drenasjen av kammervæske forstyrres slik at det utvikles akutt glaukom (grønn stær/forhøyet trykk i øyet). Dette er svært smertefullt, kan resultere i blindhet og trenger umiddelbar dyrlegebehandling.

Diagnose - behandling

Diagnose kan stilles ved øyeundersøkelse foretatt av en autorisert øyelyser. Både linseluksasjon og sekundærforandringer i form av glaukom krever langvarig behandling.

Nedarving

Hunder som har genet for linseluksasjon i dobbel dose (homozygot) vil med stor sannsynlighet utvikle sykdommen. I tillegg vil sannsynligvis en viss prosent av bærerne bli syke. En hund som er fri for det aktuelle sykdomsgenet vil ikke utvikle linseluksasjon på grunn av denne mutasjonen, men kan selvsagt utvikle sykdommen av andre årsaker. Det er mulig at det også finnes andre mutasjoner som gir linseluksasjon hos de

ulike rasene. DNA-testing erstatter ikke øyelysning, men er et supplement.

NKKs restriksjoner ved registrering av valper

Det er innført sentral registrering av DNA-resultater for linseluksasjon i NKK. Pr desember 2012 registreres resultater for følgende raser: **tibetansk terrier, chinese crested, jack russel terrier, parson russel terrier, tysk jaktterrier, miniatyr bullterrier og sealyham terrier**. Resultater fra øyeundersøkelse (øyelysning) foretatt av autorisert øyelyser registreres også sentralt i NKK (gjelder alle raser). Det er foreløpig ikke innført registreringsrestriksjoner mht kjent status hos foreldre dyr, men i henhold til NKKs Avlsstrategi kan en bærer kun brukes dersom den pares med en hund som er fri for dette sykdomsgenet.

DNA-test

Rekvisisjonsskjema hentes via «Min side» på www.nkk.no. Se informasjon på www.nkk.no: Tjenester – Skjemaer – DNA-testing: *Hvordan bestille rekvisisjonsskjema for DNA-test*. Prøven må tas og sendes av veterinær.

DNA-testen utføres hos Animal Health Trust (AHT).

Celleprøve fra munnhulen (tatt av veterinær på spesialsvaber som må bestilles på forhånd fra AHT via deres nettside www.aht.org.uk) sendes Genetic Services, Animal Health Trust, Lanwades Park, Kentford, Newmarket, SuffolkCB8 7UU, Great Britain.

Svaret på testen foreligger vanligvis 2-4 uker etter at laboratoriet har mottatt prøven, og et sertifikat med prøveresultat blir sendt hundens eier. Resultatet blir registrert i NKKs register, og blir tilgjengelig i DogWeb.

Mulige svar på DNA-testen

Diagnose	Forklaring
Fri (homozygot for det friske genet)	Hunden bærer ikke genet for sykdommen det er testet for, og vil ikke utvikle sykdommen
Bærer (heterozygot for sykdomsgenet)	Hunden bærer genet for sykdommen, men vil <i>sannsynligvis</i> ikke selv utvikle sykdommen. For linseluksasjon vil imidlertid også en viss prosent av bærerne utvikle sykdommen. Dersom en bærer brukes i avl, må den kun pares med en hund som er testet fri for dette genet. Da vil ca halvparten av avkommene være bærere, mens resten vil være fri for genet. Ingen av avkommene etter en slik kombinasjon vil utvikle sykdommen. <i>En bærer skal ikke pares med en annen bærer eller en hund som er syk/affisert.</i>
Syk/affisert (homozygot for sykdomsgenet)	Hunden har fått genet for sykdommen fra begge sine foreldre og er allerede syk eller vil etter all sannsynlighet utvikle sykdommen

Kilde: www.aht.org.uk

